

מילים רויטל חורש

אני יוונני

עשרות חופים ומפרצים ובהם מי טורקיז צלולים, נופי פרא בראשיתיים של צוקים נישאים והרים המשתפלים לים, דרכים צרות ומפותלות החולפות בין טחנות רוח, יערות אורן ושרידים עתיקים. אולי תמצאו אוצר מטבעות אבוד של שודדי ים. קרפאתוס - סיפור אהבה

העבר שידע המקום, הקרבות העקובים מדם בין מדינות ופולשים על השליטה בו ופשיטות שודדי הים, שרבים מהם חיו כאן והפכו את האי למעוז. למן המאה ה-10 לפנה"ס שליטים באו והלכו: שבטים דוריים, בני ספרטה, הביזנטים, האימפריה הרומית, הפיראטים ברשות ברברוסה, הטורקים, האיטלקים ולזמן קצר גם הגרמנים. חלקם תרמו לשגשוג ולפריחה, וחלקם זרעו הרס, אולם יופיו של האי ואופיו המיוחד נותרו כשהיו. מכל אלו נותרו כעת רק שרידים אילמים של מבני אבן עתיקים הפזורים ברחבי האי האוצרים בקרבם סיפורם של חיים עשירים שהתנהלו כאן בצל המתקפות והכיבושים השונים שידע המקום. הקברים ההלניסטיים החצובים בסלע ושרידי הקיר ההלניסטי בוורקונדה, כנסייה מהמאה ה-5 לפנה"ס ושרידי העיר העתיקה בארקסה, כנסייה אבן ביונסית מרשימה במנטס, שרידי הטירות העתיקות בוולאדה ושרידי העיר הקדומה בנמל פיגדיה - אלה רק חלק מהמבנים המרתקים שאפשר לראות באי. רמזים דוממים לחיים שלמים שהתנהלו כאן.

שייכת וחלומה על היום שבו אהובה לואיג'י ישוב אליה ויחלוק עימה את חייה בעיירת החוף המנומנמת. על קו החוף, שתי פסיעות מבית הקפה, מתנוסס פסלה של אשת הספן המשקיפה אל עבר האופק בהמתנה לאהובה שישוב מן המרחקים ומעיד כי ציפייה זו היא מנת חלקן של רבות מבנות המקום.

דיאפני היא רק אחת מפנינות החמד הקסומות הצפונות באי היווני קרפאתוס, הממוקם בלב הים הקרפאטי בין רודוס לכרתים. עשרות חופים ומפרצים שבהם מי טורקיז צלולים ורוגעים, נופי פרא בראשיתיים של צוקים נישאים והרים המשתפלים אל הים, דרכים צרות ומפותלות החולפות בין טחנות רוח, יערות אורן ושרידים עתיקים, כפרים ציוריים הנחבאים בין רכסי ההרים, שבחלקם הזמן כמו עמד מלכת, וחופים בתוליים שבהם עדיין אפשר להתבודד ללא נפש חיה באזור. רק אתם ומפרץ הטורקיז המשגע.

המבקר באי הקסום, הפשוט והשלו הזה יתקשה להעלות בדמיונו את סערות

מפרץ דיאפני, כפר דייגים ציורי למרגלות הר האולימפוס, הוא מסוג המקומות שגורמים לך להבין בדיוק כיצד חשו גיבורות סרטים בסגנון 'תחת שמש טוסקנה' שהחליטו לנטוש הכול מאחוריהן ולעקור לכפר מרוחק מכל המוכר להן ששבה את לבן בקסמו.

המפרץ ובו מי התכלת הצלולים התחומים בצוקי פרא רבי הוד כבש אותי ביופיו ובשלווה המופלאה האופפת אותו. הייתי נשאת כאן ימים רבים לו היה בי האומץ להתנתק מהכול, כמו שהיה, למשל, לגבריאלה, בעלת בית הקפה הקטן שעל החוף, שהגיעה לכאן לפני שנים כתיירת מגנואה, התאהבה במקום והחליטה שכאן היא רוצה לבלות את חייה. במטבח הזעיר שבירכתי בית הקפה, תוך שהיא שוקדת על הכנת קפה איטלקי משובח, היא חולקת עימי את סיפור חייה המרתק: כיצד התגלגלה עד הלום, האהבה הגדולה שהתנפצה על רקע חבלי ההתאקלמות במקום זר ועסק חדש, החיים בכפר כשייכת לא

חופים הם לפעמים

את שהותי באי אני פותחת בפעילות המענגת והפופולרית ביותר כאן, שעיקרה רביצה בחופים הקסומים, ארוחה טובה בטברנה מקומית, שחייה במפרכי הטורקיו הצלולים וחזור חלילה. שיט קצר ומהנה מביא אותי לחוף Apella, אחד החופים היפים באי. שלוש פסיעות פנימה ומי המפרץ הקרירים והעמוקים כבר עוטפים אותי עד לגובה המותניים. אני פוסעת על חלוקי הנחל, משתרעת על המיטות הפזורות תחת השמשיות על החוף, בוהה בצוקי הפרא התוחמים את המפרץ ובצבעם המהפנט של המים, המורכב מגוונים של ירקרק וטורקזי ועד כחול עמוק, בהתאם לעומקם המשתנה. אם תשאלו אותי – לא צריך הרבה יותר מכך בחיים. הדרך הנוחה ביותר להגיע לכאן היא בסירה. הדרך היבשתית ברובה אינה סלולה ומלאה במהמורות, ו־18 הק"מ לכאן מפיגריה יארכו כמעט שעה. קשה להתנתק מכאן, אבל כדי לגוון אני שבה לסירה וממשיכה לחוף יפהפה

בין שני חופים תוכלו למצוא מפרצונים בתוליים ולגונות חבויות שבהם תוכלו להתבודד מן העולם. רק אתם וכל היופי הזה האופף אתכם מכל עבר. אם יתמזל מזלכם אולי אף תזכו לראות את כלבי הים השוחים בין מערות הסלע באזור

נוסף: קירה פאנאגיה (Kya Panagia). הכנסייה הציורית המשקיפה עליו ומערות הסלע החצובות בצוקים הגולשים סביבו אל הים מוסיפות משנה קסם, כמו גם הפעמון העתיק של הכנסייה המתנוסס מעל החוף. האגדה המקומית מספרת כי בפעמון זה מצלצלים רק כאשר עולה מן המים בתולת ים. עשרות שנים הוא ניצב דומם. לפחות עד שהגעתו לכאן. אלו מביניכם המחפשים מעט אקשן יוכלו להצטרף כאן לטיפוס צוקים. המפרץ לרגלי המצוק הסמוך לכנסייה הוא אחד המקומות הטובים ביותר באי לשנירקול וצלילה. חוף מומליץ נוסף לצלילה תמצא באמופי. אבל אני כרגע עדיין במור של בטלה ומסתפקת בשיטוט קצר בסמטאות הציוריות ובכוס משקה חם בבית הקפה הקטן הצופה אל כל היופי המרהיב שמסביב. אם אתם בעניין תמצאו בסמוך חוף שבו בגד הים הוא פריט מיותר לחלוטין. חופי נודיסטים נוספים – סליחה, נטורליסטים – פוזרים בכמה מקומות באי, הפופולארי שבהם מצוי בחוף אמופי, סמוך למלון Lakki Beach. מעט דרומית מכאן מצוי אחד החופים הקסומים והשלווים באי, חוף אחאטה

צילומים: רוטל חורש

התיישבויות קדומות שכנו באזור למן המאה ה־15 לפנה"ס, וברכות השנים, כאשר הערכים ושוודי הים השתלטו על ערי החוף ותקפו באכזריות את יושביהן, מיקומו הנסתר והבלתי נגיש של הכפר במרומי ההר היה מקום מפלט אידיאלי

אודיסיאה

איך תתניידו באי

קיימים קווי אוטובוס בחלקו הדרומי של האי אך הם אינם מגיעים לצפונה. אפשר להיעזר בשירותי נהגי המוניות או לשכור רכב ולהתנייד באופן עצמאי. יש להביא בחשבון שחלק מהדרכים, בעיקר בצפון האי, צרות ומפותלות מאוד ומטפסות במעלה ההרים התלולים שמעת לעת מידרדרות מהם אבנים, וקטעים מסוימים של הדרך אינם סלולים. מחיר שכירת רכב ליום: כ־30 יורו לרכב רגיל ו־60 יורו לג'יפ (עדיף, הכרחי אם מתכוונים לנהוג לאולימפוס). בעונה קיים קו סירות בין חלק מן החופים, אך אם אינכם מעוניינים להגיע דווקא לאותם חופים שאליהם מובאים כל התיירים מומלץ לשכור סירה פרטית, עימה תוכלו להגיע לחופים בתוליים מבודדים ולמפרצים קסומים שאין אליהם שום גישה אחרת, מה שמבטיח שמלבדכם לא תהיה שם נפש חיה. שירות כזה אמנם אינו רווח כאן כמו בכמה מהאיים התיירותיים והממוסחרים יותר, אולם בדיאפני ובחוף Agios Nikolaos שבדרום Spoa (לא להתבלבל עם חוף בשם זהה בדרום האי) תוכלו למצוא משיט או דייג שישמחו לקחת אתכם בסירותיהם הקטנות לכמה שעות של שיט קסום. נכון לעכשיו, לפחות, אלו שני המקומות היחידים באי שבהם קיימת אפשרות כזו.

לתושבים, שהעתיקו לכאן את ביתם. דומה כי בכפר זה, הנחבא בין רכסי ההרים, הזמן כמעט קפא מלכת. במשך מאות בשנים שכנו כאן תושביו כשהם מבודדים, מתפקדים כמשק אוטרקי סגור, המספק לעצמו את כל צרכיו, ומנותקים מציוויליזציה. עד לפני כשלושה עשורים עדיין לא היו כאן חשמל או מים זורמים ועד עתה נהוגות

חלק מנשות הכפר לכבס את בגדיהן בשוקת האבן שבקצה הכפר ולאפות לחמים ומאפים ריחניים באחד מתנורי האבן המשותפים הפזורים בסמטאות. אנשי אולימבוס שומרים באדיקות על המסורת וסגנון החיים אותו ניהלו אבות אבותיהם ועל הטקסים הייחודיים למקום. כאן עדיין מדברים בדיאלקט דורי, אחת השפות היווניות העתיקות ביותר שכבר נכחדה מן העולם, שריד להתיישבות השבטים הרוריים מאות שנים לפני הספירה. אפילו המוזיקה המקומית שונה מזו היוונית הטיפוסית ולא תשמעו כמותה בשום חלק אחר ומספרת על קשיי החיים ועל תלאויותיהם של אנשי ההרים. את שירתם מלווים צלילי הוויולינה וה־tsambouna – מעין חמת חלילים בגרסה מקומית שמורכבת משק גדול העשוי עור עז, שאותו אוזנים מתחת לבית השחי. שיטוט בסמטאות האבן של הכפר כמוהו כחזרה אחורה בזמן אל ימים רחוקים ואל תרבויות שהולכות ונעלמות מן העולם. בפתחי הבתים יושבות נשים בתלבושות מסורתיות ססגוניות הנראות כשייכות לזמנים אחרים, אורגות בגול ומעטרות ברקמותיהן בגדים וכלי מיטה. אחרות לבושות שחורים, עדות לאלמנות. באחת הסמטאות שוקר הנפח המקומי על מלאכתו בשיטות וכלים מסורתיים עתיקי יומין, ובסמטה אחרת אני פוגשת את יאניס, השוקר בחנותו הקטנה על הכנת המגפיים המסורתיים, שמשמשים את בני הכפר עד עצם היום הזה, העשויים עור עזים להגנה מפני הכשת נחשים (שלא ממש סובלים את הריח) וסוליות מיוחדות שעשויות מצמיגים לאחיזה מוצקה יותר במדרונות התלולים של האזור.

שמות הנשים החקוקים מעל מפתני הבתים העתיקים משקפים את שרידי העקרונות המטריארכליים על פיהם מתנהל הכפר: כאן האישה היא היורשת ובתורה מורישה את נכסי המשפחה לבתה הבכורה. רבים מגברי הכפר חיים בנכר על מנת לתמוך בכלכלת המשפחה והנשים עושות כאן כמעט הכול, כולל תפקידים שמסורתית נחשבים לגבריים יותר, כגון עיבוד השדות, נהיגה ברכבים כבדים המותאמים לתנאי האזור, השטת סירות ואף עבודות בנייה, נוסף, כמובן, לשאר מלאכות משק הבית המסורתיות.

ביקור בביתו של כומר הכפר ובבתים נוספים של המקומיים מספק הצצה למראהו של בית קרפאתי טיפוסי, הנראה כמוזיאון פולקלור בזעיר אנפין. הבית בנוי כחלל אחד, הכולל סלון שבקצהו מעין במת עץ מוגבהת המשמשת ללינה משותפת של כל

